

Θέλω να κατανοώ τους ήρωές μου μέσα στην κοινωνία όπου ζούμε

Media: ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ Page: 30 Published at: 03-04-2024
Author: Surface: 666.43 cm² Circulation: 4750
Subjects:

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΜΙΣΕΛ ΦΑΪΣ

Δέκα ερωτήσεις, περισσότερο αφορμές και σπινθήρες για μια συνομιλία ανάμεσα σ' έναν επίμονο αναγνώστη κι ένα πρόσωπο της γραφής. Σήμερα ο Μάνος Κοντολέων απέναντι σ' ένα ερωτηματολόγιο που επιχειρεί να ψηλαφίσει, εντός κι εκτός αφηγηματικής επιφάνειας, διαθέσεις, εμμονές, αναγωγές

• Γράφετε συνεχώς το ίδιο βιβλίο ή στο έργο σας εντοπίζετε τομές και ασυνέκειες;

Αν και έχω γράψει πάρα πολλά βιβλία και διαφόρων ειδών, εντούτοις πιστεύω πως στην ουσία τα ίδια θέματα με ενεργοποιούν. Ο έρωτας, η ταυτότητα και η παιδική ηλικία. Μα στην ουσία -ας το σκεφτούμε αυτό- και τα τρία αυτά θέματα αποτελούν μια ιδιαίτερος κλειστή ενότητα.

• Εκτός από τη λογοτεχνία, τι άλλο καθαρίζει και φωτίζει το έργο σας;

Οι ιδέες μου γύρω από τις διαπροσωπικές σχέσεις, τις κοινωνικές και τις πολιτικές. Γενικά θα έλεγα πως αν και δεν είμαι από τους συγγραφείς των μεγάλων συνθέσεων (ένα μόνο μυθιστόρημά μου θα το χαρακτηρίζα ως τέτοιο), εντούτοις θέλω να κατανοώ τους ήρωές μου μέσα στην κοινωνία όπου ζούμε.

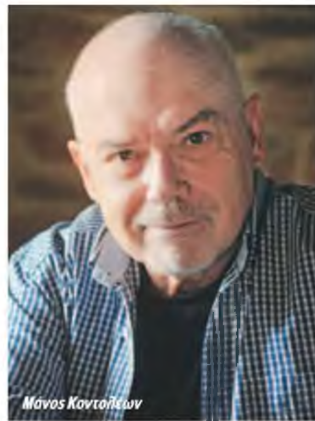
Θέλω να κατανοώ τους ήρωές μου μέσα στην κοινωνία όπου ζούμε

• Υπάρχει κάποιο βιβλίο που βιασθήκατε να το παραδώσετε στον εκδότη σας και κάποιο άλλο που το απωθήτε, το «φοβάστε» μέχρι σήμερα;

Γενικά είμαι από τους συγγραφείς εκείνους που σε καθημερινή βάση ασχολούνται με τη γραφή. Κι αν σε κάποιο σημείο της συγγραφικής πορείας ενός μυθιστορήματος μπορεί να με διακατέχει μια αγωνία να ολοκληρώσω το έργο, αυτή δεν έχει να κάνει παρά με κάποιον υπαρκτικό φόβο μου μήπως και κάτι μου συμβεί και το έργο μου μείνει ημιτελές - ως ένα παιδί που δεν πρόλαβε να γεννηθεί. Όταν όμως ολοκληρώνω ένα βιβλίο, σταματώ να ασχολούμαι μαζί του έως ότου εκδοθεί αλλά και στη συνέχεια όταν πια κυκλοφορεί. Αλλά πάντα φοβάμαι το βιβλίο που ξεκινώ να γράφω. Με άλλα λόγια, ένας κύκλος - το φίδι που δαγκώνει την ουρά του.

• Τρεις τίτλοι βιβλίων που σας σφράγισαν, στο πέρασμα του χρόνου, εντός κι εκτός κειμένου.

Σε μια σελίδα του ημερολογίου μου, κάπου προς τα μέσα της εφηβείας μου, έχω σημειώσει μετά την ανάγνωση του μυθιστορήματος

του Αντρέ Μορούα «Η Γη της Επαγγελίας» την ευχή να μπορέσω κι εγώ να γίνω συγγραφέας - και τι περίεργο που ποτέ δεν θέλησα να το ξαναδιαβάσω! Πολύ λίγα χρόνια αργότερα βυθίστηκε στον κόσμο του Γκαλγουόρθι και της τριλογίας του «Ο θρύλος των Φορσάιθ». Εκεί ανακάλυψα το τι σημαίνει μυθιστορηματική δομή. Αλλά πρέπει να ομολογήσω πως ο αληθινά πρώτος μου εφηβικός συγγραφικός έρωτας -μη εξηγήσιμος όπως πολλά της εφηβείας- ήταν η «Ντεζιρέ» της Σελίνο. Έργο που πρέπει να το είχα διαβάσει πάνω από επτά φορές... Και απανωτά, μάλιστα! Αλλά, είπαμε, -ποιος μπορεί να εξηγήσει εφηβικές αντιδράσεις;

• Υπάρχουν αρνητικές κριτικές που σας βοήθησαν και θετικές που υπομειδιάσατε;

Ενώ βιβλία μου έχουν μελετηθεί ακόμα και σε πανεπιστημιακό επίπεδο, μεμονωμένοι κριτικοί δεν έχουν ιδιαίτερα ασχοληθεί με το σύνολο του έργου μου. Οπότε μπορώ να πω πως θεωρώ μάλλον τυχερό τον εαυτό μου, μιας και απερίσπαστος ακούω τις κρίσεις του ίδιου μου του εαυτού και κάποιων πολύ προσεκτικά επιλεγμένων προσώπων. Και ως μη θεωρηθεί υπερηφία, αλλά ως ο ίδιος κριτικός έργων άλλων συγγραφέων, ξέρω να ακολουθώ τα νήματα που θα με βοηθήσουν να κρίνω και τα δικά μου έργα.

Ο ΜΑΝΟΣ ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ γεννήθηκε στην Αθήνα. Είναι πεζογράφος και κριτικός λογοτεχνίας. Γράφει μυθιστορήματα, διηγήματα, θέατρο, μικρές ιστορίες και παραμύθια. Συνεργάζεται με εφημερίδες, περιοδικά και ηλεκτρονικές σελίδες. Βιβλία του έχουν μεταφραστεί και κυκλοφορούν σε άλλες χώρες (ΗΠΑ, Γαλλία, Γερμανία, Ρουμανία, Ταϊλάνδη) και έχουν τιμηθεί μεταξύ άλλων και με τρία Κρατικά Βραβεία. Τελευταίο του μυθιστόρημα το «Σαν Μήδεια» (Πατάκης, 2023).

Τελικά πιστεύω πως όσο κι αν δεν θέλουμε δημόσια να το ομολογήσουμε, ο κριτής που περισσότερο εμπιστευόμαστε είναι ο ίδιος μας ο εαυτός.

• Υπάρχει κάποιος παλαιότερος και κάποιος νεότερος Έλληνας συγγραφέας που σας έλκει η γραφή του;

Στη νεότητά μου πέρασα κι εγώ από την εξουσία του Καζαντζάκη. Μετά από τη γοητεία του Ρίτσου. Λίγο αργότερα από τη σεξουαλικότητα του Καραγάτση. Εδώ και χρόνια υποκίπνω στη γοητεία πολλών συγγραφέων. Που στη συνέχεια όμως με κριτική ματιά τους επανατοποθετώ.

• Σήμερα, υπάρχουν λογοτεχνικές συντροφικές που διαμορφώνουν το πνευματικό κλίμα της εποχής;

Μα, ασφαλώς. Όπως πάντα έτσι και σήμερα. Απλώς δεν ξέρω αν και στο παρελθόν όπως και στο παρόν είναι οι συντροφικές που διαμορφώνουν το πνευματικό κλίμα ή αυτό εκείνες.

• Για ποιο λόγο η παρουσία της ελληνικής λογοτεχνίας, εκτός συνόρων, είναι τόσο ωθηρή και αποσπασματική;

Πολλά και κατά καιρούς έχουν διατυπωθεί πάνω σε αυτό το θέμα. Προσωπικά θεωρώ πως είναι θέμα γλώσσας, μα και έλλειψη σωστής κρατικής υποστήριξης. Αλλά ως έχουμε και μια υποψία μήπως η ελληνική λογοτεχνία είναι τελικά επικίνδυνη ενδοσκοπούμενη.

• Η πολιτική συγκυρία, εντός και εκτός της χώρας, αλλά και η γλώσσα και ο τρόπος της ενημέρωσης αγγίζουν το συγγραφικό εργαστήρι σας;

Σε έναν σημαντικό βαθμό. Μα αφού πρώτα περάσουν από το προσωπικό μου φίλτρο.

• Σας απασχολεί αν, μετά θάνατον, θα σας θυμούνται μέσα από το έργο σας;

Κάποτε ναι, με απασχολούσε. Μέχρι που διάβασα τη φράση του Σαρτρ: «Ο θάνατός μου αφορά τους άλλους».

